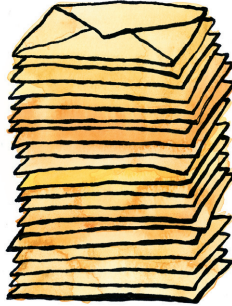

Lieve Stine, weet jij het?

20 vragen over leven

Fragment uit Stine Jensen, *Lieve Stine, weet jij het? 20 vragen over leven*, Kluitman, 2014.
Dit fragment mag enkel gebruikt worden voor educatieve doeleinden en niet verder worden verspreid.

11

Moet kunst mooi zijn?

Lieve Stine,

Laatst was ik in een museum met mijn vader en mijn broertje Oscar. Er hing een schilderij met rare gekleurde wezens. Het leek net op een tekening van mijn broertje. Toen dacht ik: dit is toch helemaal niet mooi? Mijn vader zei dat dit beroemde kunst was en dat het heel veel waard was, misschien wel een miljoen euro. Ik vond het maar raar.

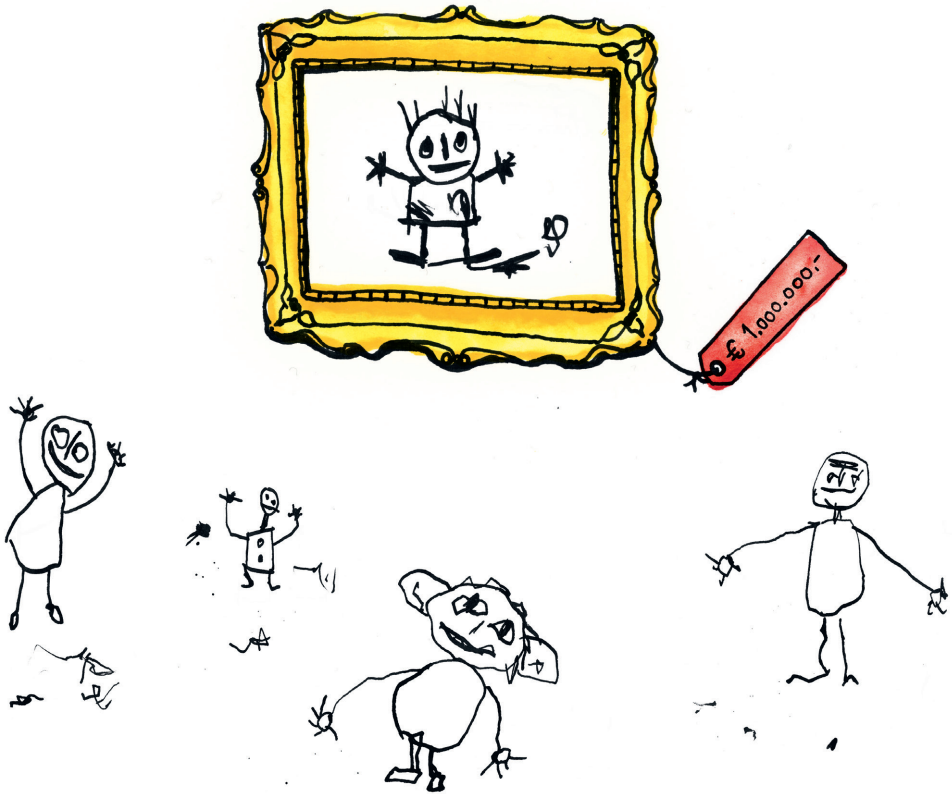
Toen we weer thuis waren, pakte ik meteen een blok papier en wat stiften en gaf ze aan Oscar. Zo gauw hij klaar was, rende ik naar papa. Die zei dat echte kunst niet hetzelfde is als een kindertekening. Maar het leek er precies op! Misschien kun jij het mij uitleggen: waarom is het schilderij in dat museum wel kunst, en de tekening van mijn broertje niet?

Doei. Groetjes Tim (12 jaar)

Lieve Tim,

Goede vraag, want wat is kunst eigenlijk? Om te beginnen: iets wel of niet mooi vinden, maakt iets niet automatisch tot een kunstwerk. Dat jij het schilderij in het museum niet mooi vindt, betekent niet dat het geen kunst is.

Kunst hoeft niet per se mooi te zijn en wat jij mooi vindt is niet per se kunst. Maar wat maakt iets dan kunst? Dat is geen makkelijke vraag om te beantwoorden. Er zijn hele boeken over volgeschreven! Veel mensen denken bij kunst aan schilderijen die ontzettend mooi en knap gemaakt zijn. Maar dat is niet het enige. Kunst vernieuwt ook. De kunstenaar heeft er vaak goed over nagedacht en wil er iets mee laten zien of vertellen. Er zit vaak een idee achter, waar ze de mensen iets mee willen leren. Kunst kan je op een andere manier naar de wereld laten kijken. Door zo'n boodschap wordt een schilderij voor veel mensen toch mooi. Maar pas als je hem begrijpt.

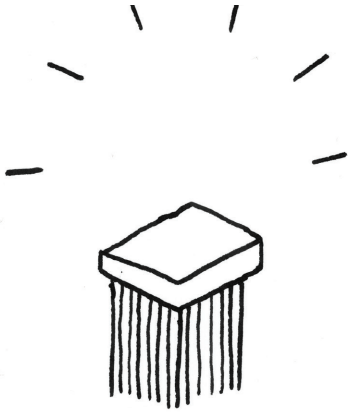
Nu gaan we verder met de vraag waarom we iets mooi vinden, bijvoorbeeld een schilderij, of een boek, of iets anders.

We doen een filosofisch proefje over schoonheid!

Zoek eens iets wat je heel erg mooi vindt, misschien wel het allermooiste wat je ooit hebt gezien. Het kan van alles zijn: een schilderij of een muziekstuk, een foto of een standbeeld. Of een stoel of een kettinkje. En leg eens uit, waarom vind jij dit mooi? Probeer zoveel mogelijk redenen te bedenken.

Nu zoek je iets wat je spuuglelijk vindt, echt heel lelijk. Het kan een kledingstuk zijn, zoals de jas van de buurman, of een gebouw bij jullie om de hoek. Wat jij maar wilt! Schrijf opnieuw op waarom je het zo lelijk vindt.

Het allermooiste

Spuuglelijk

.....

.....

.....

.....

.....

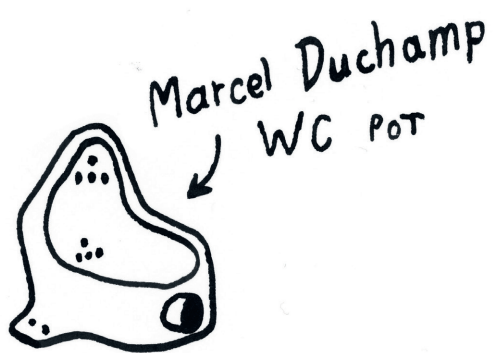
Als we iets mooi vinden is dat meestal vanwege één van de volgende drie dingen: ten eerste vanwege de 'vorm'. Bijvoorbeeld de kleuren, of de klank, of hoe het is geschreven. Denk maar eens aan een prachtige stoel in de huiskamer of een heel mooi boek.

Ten tweede kan het zijn dat je het vooral waardeert omdat het een 'emotie' bij je oproept. Het maakt je vrolijk of je moet ervan huilen. Denk maar eens aan muziek die je heel zielig vindt of een film waar je om moet huilen.

De derde mogelijkheid is dat je de 'inhoud' heel goed of belangrijk vindt. Je zou dit het verhaal van het kunstwerk kunnen noemen. Het kunstwerk vertelt ons iets over de wereld waarin we leven. Soms wil een kunstwerk een belangrijke boodschap overbrengen, of ons op een andere manier naar de wereld laten kijken.

Oké, nu hebben we eigenlijk al drie hele belangrijke zaken te pakken: vorm, emotie en verhaal/inhoud. Als je iets heel lelijk vindt, dan vind je die dingen juist niet goed, of overdreven. Denk maar aan jankende violen of schreeuwerige kleuren die iets lelijk maken. Maar zoals ik eerder al zei: kunst hoeft niet per se mooi te zijn. Vaak wel, maar het hoeft niet. Kijk maar naar jouw eigen voorbeeld. Jij vindt het schilderij in het museum lelijk en zelfs lijken op de tekening van je broertje. En er staat wel meer 'lelijks' in een museum. Maar misschien was dat ook wel de bedoeling.

Wist je dat er ook wel eens een Fransman is geweest die een wc-pot in een museum heeft gezet? Zijn naam was Marcel Duchamp. Duchamp wilde daarmee eigenlijk laten zien dat kunst datgene is wat wij kunst noemen. Op het moment dat iets in een museum hangt, vinden we het automatisch kunst. En je kunt er wel van alles neerzetten, zelfs een wc-pot! Kunst laat je in zo'n geval nadenken over wat kunst is. Ineens sta je wat langer stil bij een wc-pot. Wat doet die daar? Je kijkt met hele nieuwe ogen naar een wc. Niet naar dat ding waar je elke dag op zit, maar als een kunstvoorwerp.

De kunstenaar geeft je een paar nieuwe ogen. Maar zou je kunnen zeggen dat kunst dan gewoon iets heel persoonlijks is? In zekere zin wel. Over smaak valt te twisten. Want iedereen neemt z'n eigen visie mee als hij naar het kunstwerk kijkt. Ook is het soms moeilijk om echt eerlijk te zijn. Zo kan je bijvoorbeeld jaloers zijn, omdat je zelf wel graag een miljoen zou willen verdienen. Of je hebt er een te sterke band mee: als jouw broertje de tekening heeft gemaakt, vind je dat misschien wel daarom mooi.

Stel je eens voor dat de tekening van jouw broertje op een dag toch in een museum terecht komt. En dat men dan zegt: dit zet mij echt aan het denken over wat kunst eigenlijk is. Wie weet kun je dan toch nog miljonair worden. Want dat was eigenlijk precies wat de schilders deden die jij in het museum zag. Ze hebben je wel aan het denken gezet! Veel teken- en kijkplezier!

Stine